

Передплата

«РУСЛАНА» вилася:

в Австрії:

на члнй рік . . . 20 кор.
в. п.з року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а. місяць . . . 170 пер.

За границю:

члнй рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Пощиноке число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і думу ми вирешем: а не возьмем млости і віра не возьмем, бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застереження.

Рекламації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Прочищує ся!

(+) Здавен давна не щастить ся нашій народній ниві. Ледви зазеленіла ся она з почином народних відродін після Маркіянового посіву колосистою пшеницею, а вже прийшов ворог і засіяв куколю, що не можна й доси єго виполоти. Маркіян Шашкевич і єго товариші вказали зовсім ясно і виразно дорогу, котрою мають прямувати Русичи, щоби двигнути свій рід, свою мову, свою літературу, свою народність. Зрозуміли они дуже добре, що жива народна мова, котра зберегла ся під сільською стріхою в чудових піснях, думах, казках, переказах, прислів'ях і приповідках, є тою невичерпаною скарбонною для відродін і розвитку та збогаченя нашого письменства. А в своїх змаганях до розвитку руского письменства на народних основах дійшли М. Шашкевич і єго товариші до розуміння, що Українські народні пісні видані Максимовичем, що Енеїда перелицьована Котляревским і повісті Квітки-Основ'яненка, що перші почини літературної творчости Куліша, Шевченка — сеж наші ріднісенські твори, котрими М. Шашкевич так одушевляв ся, посилаючи своему приятелеви М. Устияновичеві українські пісні Максимовича. М. Шашкевич і єго товариші, що клали перші підвалини під будівлю живої народної літератури в Галичині, зрозуміли відразу, що Галичина й Україна заселена тим самим народом, що тут і там говорять тою самою мовою українсько-рускою, що Шашкевич, Устиянович так само наші письменники, як Котляревський, Квітка, Куліш і Шевченко, що се одноцілий нарід українсько-руский, одноціле письменство українсько-руске, одна мова українсько-руска.

Ту одноцілість українсько-руского народу, українсько-рускої мови і літератури виявили не лише галицькі, українські і буковинські письменники в своїх літературних творах, але з першим проблеском конституційної свободи зазначили з повною свідомістю зібрані у Львові 2. мая в 1848 р. рускі народолюбці, засновуючи тоді Головну Руску Раду. Язикову і національну самостійність і окремішність українсько-руского народу поміж славянськими народностями признали також на основі наукових рослідів найвизначнійші славянські учені і язикознавці.

В сей природний розвиток українсько-рускої мови, літератури й народности

намагала ся Погодинська пропаганда, самим Погодином спершу ведена, а відтак пособлювана всякими благотворительними Обществами, впровадити заколот і баламутство, спинити сей розвиток і повести иншим шляхом до обединеня українсько-рускої мови, літератури і народности з московскою. Одначе сі змаганя довели лише до того, що нашу літературну ниву занечищено буряном, котрий прокидає ся у виданях Гал. Рус. Матиці, Общества Качковського ітп., в таких часописах як «Галичанинъ» і «Русское Слово» і витворив окремиий і скушний жаргон, названий ученим російским Пипином «асобый русский языкъ», котрим не говорить ніякий на світі нарід.

Сі змаганя до занечищення літературної ниви перенесли Погодинці і на політичну видівню, а пок. Наумович проголосив і в Слові (1866 р.) і в соймі та державній раді, що нема Русинів (котрих Німці звуть Ruthenen), лише рускіє (Russen) себ то Москалі і тим способом зійшов ся в поглядах з відомум негатором Руси гр. Лешком Борковским, котрий в 1861 р. в соймі голосив: Niema Rusi, jest tylko Polska i Moskwa!

Отсі баламутства впроваджено в руску суспільність Погодинцями спершу вельми обережно, а многим несвідомим річи здавало ся, що тут розходить ся о правопись, звану кулішівкою, уживану Русинами-народовцями, щоби нібито «зрвати з церковними книгами», о «українченє» мови, щоби ніби то зблизити її до польської а ті прихильники етимологічної правописи і язика зближеного до московщини почали себе звати «твердими» або «старою, історичною партією», коли тимчасом в дійсности розходило ся о відреченє від рускої мови, літератури й народности, а признає московскої — своєю!

Сі змаганя Погодинців викликали горячий опір з боку Русинів-народолюбців, прихильників Маркіянової ідеї, самостійного розвитку укр.-рускої мови, літератури й народности на чисто-народних основах, а боротьба між ними двома напрямками переносила ся і на політичне поле, захоплювала рускі товариства й інститути, засновані заходами і засобами всего руского народу, для єго просвіти і культурного розвитку, як Галицько-руска Матиця, Народний Дім, Руска Бесіда. Дійшло до того, що викинено з Народного Дому Руску Бесіду, в котрій верховодили Русини-народовці і в своїх руках мали управу Руско-народного те-

атру, а Галицько-руску Матицю і Народний Дім обезпечено тим способом для Погодинської ідеї, що не приймає в члени Русинів-народолюбців і не відступлено й доси від тої системи.

Русини-народовці були приневолені засновати свої окремі товариства, як н. пр. «Просвіта»; Наук. Товариство ім. Шевченка, Народна Рада і ин., а пропасть між одними а другими щораз більше розширювала ся. Намагали ся вправді ріжні народолюбці, як Ст. Качала, Вол Барвіньский і ин. довести до помиреня сих двох супротивних таборів руских, одначе в 1882 р. процес Ольги Грабар, Наумовича, Адольфа Добрянского, Маркова і ин. а також історія православія в Гниличках виявили ясно змаганя обединителів-Погодинців. Окрім того оповіщена Київскою Стариною переписка Лебединцева, що в 60-их роках XIX ст. з підмогою Головацкого і Дідицкого вербував галицьких «культуртрегерів» до Росії і переписка Головацкого оповіщена проф. Студинським виявили наглядно способи і цілі московфільської пропаганди.

Нема найменшого сумніву, що московфільство є тим грізним боляком, котрий затроює живі соки народного організму і що єго треба конче позбути ся для уздоровленя і успішного розвитку нашого народу. Тимто великою політичною похибкою була консолідація піднята наново в 1893 р. для побороюваня народолюбців, що не хотіли піти в опозицію, як раз з тими людьми, котрі або за сдѣлки в Рольничо-Кредитном Зведенію повинні були опинити ся в криміналі, або були загально відомі яко рублевхвати, що ділали свідомо на шкоду руского народу. Через консолідацію вирости сі відступники руского народу на репрезентантів якоїсь нібито «старускої партії», котрими послуговувало ся польске шовіністичне дневникарство і неприхильна розвиткови руского народу політична система, щоби тим способом спинити поступ і розвиток національної ідеї українсько-рускої. Тим більше непростимим з народного станов.ща, як консолідація з 1893 р., було приняє до руского клубу тих послів, котрі кандидували з рани московфільської організації, бож уже на консолідації виявило ся фарисейство московфільців. Виступленє з руского клубу Маркова, Глібовицкого, котрі себе проголосили русскими себ то Москалями, а за ними також Короля, Куриловича (а сподіваємо ся і Давидика доведе лише до прочищення нездорових відносин наших національно-полі-

тичних. Обов'язком руских послів є тепер, освідомлювати широкі верстви народні про значінє і всі послідовности сеї події, а також подбати о се, щоби ті товариства та інституції, котрі засновано заходами і засобами всего руского народа для єго просвіти і культурного розвитку, не стали агентами московского обєдинєня, як се предкладав др. Дудикевич на останних зборах Народного Дому, а служили тим цілям, для яких їх засновано.

Задачі християнської суспільности а передовім духовенствѣ в суспільно-політичній справі.

(Кошець).

Властиву борбу з соціалізмом ведуть товариства о виразній антисоціалістичній тенденції. Ми на разі не маємо таких товариств і мусимо добре застановити ся, заки приступимо до їх закладаня. Мусимо дещо підготовити ґрунт під них та і самі дещо підучити ся. Если би таке товариство мало скінчити свою діяльність на шумних закладах, на посвяченю прапора, на кількох зібранях в рік, а жите своє обявляло що року кількома гіршими або ліпшими промовами та інкасованєм вкладок, то діяльність його не много пошкодить соціалістам.

Аби товариство з виразно антисоціалістичною тенденцією мало вплив, мусить мати виразну соціально політичну програму. До неї мусять входити слушні соціалні домаганя соціалістів, а тим утопіям, а також домаганям антирелігійним треба противставити постуляти реальні і згідні з релігією і справедливостію. Та програма мусить бути в головних річах згідна ві всіх соціально-політичних товариствах. Трудно близше входити в подробиці сеї програми. Досить сказати, що згідність напряду і єго ясно витичена ціль, повинна всіх членів соціально-політичних товариств вязати в одну цілість, лучити в одну партію, назв'їм єї п а р т і є ю х р и с т и я н ь с ь к о ц и я л ь н о ю. Мета, до котрої стремити має партія, дороги, котрими має йти до мети, повинні бути ясно витичені. Та програма мусить бути спопуляризована і пропагована як найгорячіше, повинна вийти в тіло і кров приклонників партійних, они повинні нею одушевнати ся, за нею всі як оден муж агітувати, під тим прапором йти до урни виборчої, ужити всіх дозволених і справедливих способів до введєня сеї програми в жите суспільности через законодавство. Так як соціал-демократи з посвяченєм здоровля не раз і жита, не боячи ся жадних коштів, жадних переслідувань, агітують за своєю програмою, так і члени партії християнсько-соціальної повинні бути готові до всіх посвячень за свої слушні переконаня.

Чи у нас єсть бодай материял на таку партію, а властиво на ініціаторів такої партії, вже не кажу поміж суспільностию і інтелігенцією світською, але навіть поміж св'ященниками, лишаю Отцям самим до рішення. Думаю, що на разі сего материялу дуже не много. А однак

незадовго треба буде свої соціально-політичні переконаня здекларувати. Чи у нас прийде колись до якої програмової діяльности на поли суспільно-політичній, се в першій мірі буде залежати від нашої організації. Если ся організація, лишаючи всі національно-партійні напряду кождому єго власному пересвідченю, получити нас в оден братский союз, котрого метою буде зєднанє нас в обороні релігії і справи Божої, то думаю, що на першим місци мусимо подумати над тим, яке становиско займити в питанях суспільних. Много праці стояти буде власне обученє в справах соціальных, много праці буде стояти введєнє програми соціальної в жите, в широкі верстви. Переконати будемо мусіли нашу суспільність, що не власна користь грає ролю в наших виступах (о ту власну користь все нас будуть підозрівати (от і нині кождий рух поміж св'ященством називають наші «патриоти» клерикалізмом), але ретельне переконанє, що своєю діяльністю охороняємо суспільність перед визиском, охороняємо людскість перед необчисленими катаклізмами, хоронимо християн перед цілковитим зєправованєм через поганьську антирелігійну, матеріалістичну пропаганду. Многі перестрашені криками наших псевдолібералів о «клерикалізмі» скажуть може, що ми св'ященники для спокою повиннісьмо всі наші товариства з далека тримати від всякої політики, а бодай не давати їй много місця в нашій суспільній діяльності. Спитаю однак, до чого заведе така абстиненція?

Соціалісти мають свої виразні політичні цілі, цілі противні не тільки всякій релігії, але ворожі всякому націоналізмови, они знають, чого хочуть, до чого стремлять, над чим працюють. Если сего самого не буде по стороні їх противників, то всі рішучі елементи помало перейдуть в табор соціал-демократів. Ясний доказ сеї дезерції маємо в наших народних сторонництвах. Наші партійні органи, народні проводирі, не раз більше соціалістичні, як соціалісти самі. Наша інтелігенція посідаюча дуже мало критицизму, а досить лїнивства, охотно пристає до партії, що має «патент» на спатительку робучого люду. Дарма, що інтернаціоналізм сеї партії ворожий всякій національній думці — небезпечний передовсім для нашого народу, у котрого почутє національности майже нїяке, а вогорів національного розвою много. Тільки деколи, як от тепер підчас акції виборчої блимає у нас неясна думка, що соціалізм єсть чейже ворогом всілякого націоналізму. Тільки тепер «Діло» вказало кілька разів на деструктивну роботу соціалістів в Дрогобиччині, кілька разів натякнуло на шовінізм проводирів польської соціал-демократії, котрої наші рускі соціалісти суть рабскою причепою. Але перед тим не було і певно по тім не буде для нашого пересічного інтелігента партії більше свободолюбної, більше поступової, як партія соціалістична. До неї всі они зітхають, на єї користь ділають, до єї рядів дезертирують, до неї переважно нахилиє ся вся наша молодіж. Думають, що не знають яку заслугу покладають для відродженя свого

народу, вступаючи в ряди інтернаціоналу, або ділаючи в єго користь.

Такі бувають наслідки браку виробленя політичного, браку ясного соціального світогляду.

Кінчу свої уваги і спостереженя і мушу сконстатувати, що до нас, св'ященників, ставлю тяжкі постуляти, відкриваю перед нами перспективу на тяжку безперестанну працю в парохії і в житю публичнім. Але без праці людскість ніколи не остягнула нічого взнеслого, нічого великого. Кождий крок в поступі людскости значить ся масою тяжкого труду, масою великих жертв. Учім ся від соціалістів. Кілько жертв, праці, трудів вкладають вони в пропаганду своїх утопійних ідей. Если ще нині є і духовні, котрі рівнодушно, безчинно і безучастно стоять против kwestії соціальної, то се справа майже непонятна. Може потішають ся тим, що ще не так эле, що громадский устрій ще не заражений соціалізмом, народ наш ще тих ідей не розуміє, сторонники нашої соціал-демократії ще самі мало що второпають в тій справі, бодай так нам здає ся, судячи по жидах і агітаторах соціалістичних в нашім (т. є в Збаражскім) повіті. Ті, що суть противниками соціалізму, намагають ся утримати «status quo» як найдовше і думають, що на тім вже їх задача скінчена. Але само хоронєнє перед впливом соціалізму до нічого не може бути більше пожадане, як той тихий стан як така супокійна ситуація. Не знайде соціалізм на своїй дорозі соціальної програми ясної і горячо пропагованої через противників, не знайде практичної діяльности а тільки самі слова, самі страхи, то дуже скоро розширить свою пропаганду, без труду майже і без великих жертв.

Ch. Carlyle сказав, що се глупо благословити революції, або їх проклинати, але важне їх студіювати, нужденно є йти за ними через бруд і багно, небезпечно їм служити, безужиточно з ними боротися, але похвально і конечно, серед них поміж розвалини зділані ними кидати для відбудованя зерна віри, ширити моральні ідеї і через то громадити каміне на нову, трівку будову. В тих послідних словах і для нас визначена ясна задача. Нам ясно, що в простих, взнеслих науках Христа, лежить підстава до суспільного жита, лежить програма соціальных реформ і суспільного відродженя. Нам ясно, що в тім власне погібель для народів, если схочуть вибрати инакші підвалини, схочуть викопати собі инакші «істочники», а не ті, котрі Христос положив: — Як поодинокі люди, так і цілі народи мають свобідну волю науку Христову злегковажити, віддавати ся єгоїзмови і жадді уживаня, але заблудженє дає ся страшно в знаки. В такім стані теоретичного заблудженя а через се в стані фактичних заколотів знаходиться ціла суспільність, на ту дорогу вступає і наша руска суспільність. Нашою задачею, яко воїнів Христових, яко правдивих патриотів є, вказати на ті заблудженя, укріпляти ще сильні в вірі члени суспільности, сїяти мораль, поглубляти віру. Ми сїймо — Бог дасть зріст нашим засївам.

Зїзд в Свінемінде.

В суботу коло год. 10 рано, по до- сить бурливій ночі, яка непокоїла подо- рож царя, наступила стріча цїсаря Віль- гельма, який виїхав назустріч прибува- ючому цареві. Цїсар Вільгельм перей- шов на поміст царського яхту «Штандард» в товаристві канцлера Більова, секретаря стану Тірпіца і свити, після чого «Штан- дард» рушив в дальшу дорогу серед шпалїра воєнних кораблів. О годині 12. «Штандард» задержав ся коло Свінемін- де, а на єго поміст прийшов кн. Генрик пруский і команданти кораблів. Цїсар Вільгельм представив прибувших цареві Миколі, а відтак о год. 1/2 опустив по- міст «Штандарда». Опісля цар всїв до лоди і відвідав цїсаря на «Гогенцолерні», де царя повитала музика російским гим- ном. Тут відбуло ся сніданє.

Відтак наступили звичайні в таких разях взаїмні відвідини з обїдами, і ті- снїйшими гостинами, звиджуване воєнних кораблів, перегляд їх залог, морська му- штра і ілюмінація воєнних велитів. Від- було ся також на помості «Штандарду» торжественне богослуженє з нагоди уро- дин цариці-матери, при якій був присут- ний цїсар Вільгельм з канцлером Більо- вом і свитою. Характеристичним було при тїм зїзді хиба те одно, що телегра- ми вправді зазначають, що монархи си- діли напротив себе, однак не згадують про жадні промови. Мабудь вже і цїса- реви Вільгельмови не стало концепту, ска- зати щось потїшаючого нещасному ца- реви...

З голосів заграничі про сей зїзд но- тує праса висказ французского міністра Пісона, що зїзд в Свінемінде не нарушує в нічим безпечности дотеперїшних союзів Франції і що під тим зглядом не нале- жить надїяти ся жадних змін в дотепер- ішнім угрупованю великодержавних від- носин в Європі. Вправді не є виключе- ним, що прийде там до заключеня якоїсь умови загального значїня для европей- ского мира, однак заяви в сїм напрямі не могли би наступити без відома Фран- ції. Взагалі — заявив міністер — Фран- ция з цїлим супокоєм може ожидати ви- слїду свінеміндского зїзду. — З італій- ских дїявників Трібуна у вступній статї обговорюючи зїзд монархів в Свінемінде і заповіджений зїзд Вільгельма з англій- ским королем Едвардом, зазначає, що обі сї подїї доказують наглядно, що відо- кремленє Німеччини скінчило ся і що та- кож в німецькій політиці насгала тенден- ция в напрямку мирового трактованя справ.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Бори- са і Гїлба; римокат.: Преображ. Госп. — В середу: руско-кат.: Усп. св. Анни; римо- кат.: Кастаня.

— Безіменний баламут (E. W. Rusin) в «Prze- gład» в ч. 177 з 4. серпня поміщує допис в справі руского університету, в котрій нато- рочив стілько нїсенїтниць і баламутить про

руські відносини політичні і партійні, про у- крайсько-руську мову і літературу, що пред- ставив ся тим яко крайній невїжа і неук, з котрим шкода було би вдавати ся в яку не- буть поважну розправу про сї предмети. А хоч таким показав ся неуком, бере ся замикати рускі гімназїї і ревідувати рускі книжки шкіль- ні що до змісту. Отже пови до сего забере ся, радимо сему безіменному баламутуви за- брати ся до прочитаня бодай шкільних під- ручників гімназїяльних, а тоді перестане то- рочити такої нїсенїтницї, що нема укр.-рускої наукової мови, що се якийсь жаргон і т. п. Дивно лише що «Przegład», котрий належить до поважних часописів польских, поміщує такі теревенї, котрі доказують, що тут судить caecus de coloribus.

— Як мало у нас підприємчivosti, се видно на кождім кроці а передовсім в торговлі і промислі. Просимо взяти під розвагу сей при- мір: До кліматичних місць над горїшним Прү- том, як Дора, Яремче, Микуличин ітд. приї- здять що року тисячі літників і прогульков- ців і лишают там тисячі корон. А в чїї ру- ки йдуть ті гроші? В руки передовсім Жидів. Місцеві Русини мають з того нулю, або мало що більше. Може що пядесятий Гуцул віднай- має свою хату на літне мешканє, але тоді сам ночує в хліві, або в стайні. Се єго весь зароб- ок. А тепер загляньмо на примір до найбіль- ше відвіджуваного Яремча, в чїїх руках тор- говля: Найман, Орнштайн, Айзенштайн, Лян- кош, Леві, Фрайвальд ітп. назвища видніють на першорядних торговлях, готелях, реставра- циях і т. п., яким літники дають тисячі за- робляти. А наш Гуцул з погордою споглядав на літника-сурдуговця і ненавидить єго сер- дечно як інтруза, заволоку, як опришка, що очевидячки влалить в чужу власність і шмат по шмотови землі вириває з рук Гуцулови. Так, Яремче і інші сусідні села перейдуть колись цїлком в жидівські і чужі руки, як пе- рейшов Борислав і другі нафтові терени. І пропадуть они на певно, если Гуцули не отя- млять ся, если з того свїжого воздуха і здо- рового Прута та чудових гірских краєвидів не зуміють витягнути хїсна для себе. Бути го- сподарем, бути властивелем кусня ґрунту і хати в такій пливучій медом і молоком міс- цевости се чиста благодать. Але до щастя треба розуму, треба отвертої голови, треба у- міти вихиснувати добру нагоду. З чого удер- жує ся скалиста Швайцария, як не з тури- стів? Сотки тисяч Стирийців, Тирольців і вза- галі мешканців альпейских країв в Австрії жив прилично і доробляє ся майна з прогуль- ковців. Але там не ждуть, аж приїде Жид чи хто другий і заложить в їх місцевости за- їздний дїм, гостинницю, торговлю чи що ин- ше та помістить в німецькім селі вивіски в турецькім язичі. (В Микуличині аві в Ярем- чу нема аві на лїк рускої вивіски, аві ориєн- тацийних таблиць, аві взагалі нїгде нема руских написів!) А попри рускі торговлі вся- кого рода могли би немало заробляти ще со- тки Гуцулів, займаючи ся похатною розпо- дажию таких містерних і красних товарів власного виробу, як килимки, топірці, ґердани, та різні інші дрібнички з дерева чи пацюр- ків. А то приїдеш до Яремча і хочеш купити що на спомин а тобі тичуть фабричного ви- робу топорець закопьянської форми чи що иншого в тїм густї з написом «Pamiętka z Ja- gemca». Не плачмо над власною нуждою, бо ми самі єї творцями. Если наш Гуцул йде в найми носити Жидам воду, або чистити пань- скі черевики, если утікає за море, або йде на Поділе ломати страйки саме тоді, як у него в дома повинні бути найгорячішї живи, то винен сему в першїй мірі сам Гуцул, що та- кий безпросвітний і безпідприємчивий, а в другій мірі винні ті єго провідники, великі па- триоти, що зуміли утворити з Гуцулів немовто сильні, солідарні і карні організації, придатні до всяких радикальних комедій а не вказують єму дороги, що робити, аби лекше жити і не дати ся виперти з рідної землі, та аби не ста- ти рабами на своїй прадїдівщині. До праці, поки час!

— Отроєне грибами. Сего року нотовано в

часописях менше випадків отроєня грибами, як в попередних роках. Здає ся, що люди звер- тають більше уваги на якість грибів, бо гри- бів сего року повинно бути доволі много, бо рік слотний і мокрий. Послїдний випадок за- троеня грибами лучив ся в селі Жуківі, го- роденського повіта. Дня 28. м. м. родина го- сподаря Закшевского, єго жінка, дві замужні доньки і 3-літна дитина одної з них, зіли на вечеру гриби. Другого дня всі захорували. Дитина померла того самого дня, а три жен- щини слїдуючого дня. При вечері була також сусїдка, але она лише покоштувала тої отруй- ної страви, а хоч занемогла, то удало ся єї відратувати. — Обережно з грибами!

— Опришки в Галичині. З Скали, борщів- ского повіта, доносять, що в ночі на 3. с. м. замордовано Соломона Аксельрада, сина по- сесора Гуштинки. Опришків було шість; по доконаню убийства забрано готівку і дорого- цїнности вартости кількох тисяч корон. — Гуштинка лежить коло Скали над берегом Збруча, тому без сумніву опришки зайшли зза Збруча.

— Може неправдиве, але дуже можливе. Я- ких способів уживали агїтатори радикальної партії при виборах, показує отся анекдотка, що кружляє в виборчїм окрузі пос. Романчу- ка. До одного села — як оповїдають — зай- шов агїтатор п. Трильовского. Прийшов до коршми, зібрав мужиків і питає їх, на кого они будуть голосувати.

— А на п. Романчука — відповіли.

— А то чому на него?

— Бо він буде головою руского клубу, а потім міністром.

— А ви звідки то знаєте?

— Чулисьмо на вічу, а як п. Романчук буде міністром, то буде міг нам багато добро- го зробити.

— Файно! А ви багаті?

— Та де там. Наша громада дуже бідна.

— То зле, бо бачите з міністрами таке: они беруть по 24 тисячі реньских річно. З то- го половину платить скарб, а другу половину має зложити той виборчий округ, з якого він є послом. Будете отже мусїли платити річно 12 тисяч реньских на свого міністра.

* Мужики так настрашили ся, що голосу- вали на Трильовского.

— Кости мамута. В селі Чернихівцях на Поділю коло Збаража в дебрї найдено остан- ки мамута. Вперед найдено оден кливак, що стремів зі свїжо вимуденої землі. Кливак розібрали по кавалкови селяни з Черниховець і Старого Збаража. Пізнійше п. Квятковска, властителька части Черниховець, казала ко- пати в тїм місци. Витягнуто тоді частину що- ки і три черінні зуби та грубшїй конець дру- гого кливака. Вкінци п. Карпівич другого дня викопав решту того кливака, який мав 2 метри довготи а 15 см. в промірі, одно ребро, щоку і інші части черепа. Здавсь, що в тїм місци мусять бути і дальші части мамутового кістяка.

— Брат за брата або повішений через по- милку. З Варшави доносять: В тутешній цита- дели було двоє вїзнів політичних, рідні брати, з котрих один називав ся Іван Невядомский а другий Іван Кароль Невядомский. Першого Івана, засуджено на 3 місяці вїзницї а Івана Кароля Невядомского на смерть. Оноді рано вивели Івана, засудженого на три місяці вї- зницї на місце траченя. Не помогло нічого, що він покликуював ся на те, що засуджений лиш на три місяці і що невинний; єго пові- шено. В кілька годин потім показало ся, що дійсно стала ся помилка. Генеральний проку- ратор помилував Івана Кароля і засудив єго на 8 місяців вїзницї.

— Поцїлуї подешевїли. В містї Буффальо в Америці лучило ся, що дентист пльомбуючи гарній пацієнтці дїравий зубок, забув ся так далеко, що поцїлував дївчану в личко. Спра- ва оперла ся перед судом і скінчила ся за- судом дентиста на кару 6 центів.

Ліцей товариства „Руский Інститут для дівчат“ в Перемишлі.

Школу середню для дівчат під назвою ліцей заснував Виділ Товариства: „Руский Інститут для дівчат в Перемишлі“ з початком р. шк. 1903-4. Новий сей тип дівчої середньої школи, викликаний потребою вишого образования дівчат, повстав в Австрії на основі статута організаційного, оголошеного розпорядженням п. к. міністерства просвіти з д. 11. XII. 1900. ч. 3.4551.

Задачею сеї школи середньої є не тільки подати ученицям загальне образование, але також уздібнити їх через ціле вихованє до поважної, основної науки і до совісної та витревалой праці. Ту ціль досягає ся через подаване тих наукових предметів, які приписані планом, як і через весь відповідно обдуманий і з усею точністю захований напрям вихованя і веденя учениць. Наука в ліцеях розділена на 6 літ.

Виділ Інститута робить все можливе, щоби поставити свою школу на степені, відповідаючим вповні вимогам шкільних приписів; а успішна праця учительского збору, стверджувана що року найкрасшими вислідами докладних люстрацій п. к. інспектора краєвого находит своє завершенє в тім, що на їх основі наш ліцей узискав право публичности. Се право признає ліцеєви п. к. міністерство просвіти, розширяючи его що року на новоповстаючі класи, — сего року рішенням з д. 19. II. 1907. ч. 3.551.

Ліцей, яко середня школа, подає дівчатам т. зв. загальне, а заразом і для життя практичне образование. Користи, які своїм ученицям дає скінчений ліцей суть:

1. Укінчена ліцеантка, котра здала успішно іспит зрілости, має на підставі сего свідочтва право записатись на факультет філософійний університету, а по 6 півроках (семестрах) може здавати іспит на учительку для середних шкіл жіночих і ліцейів, котрих є чимраз більше, так що й запотребованє учительских сил мусить зростати.

2. Коли попра матуру ліцеальну викаже ся укінчена учениця ліцея, що зложила успішно в одній з публичних гімназій іспит з латинської мови в обсягу, вимаганім в перших шести класях гімназійних, то на підставі розпорядження п. к. міністерств справ внутрішніх і просвіти з дн. 7. цвітня 1904 р. (Ч. 40 Дневника законів державних), о скільки відповідь услівям інших параграфів розпорядження з 3/9 1900. (Ч. 150 Дн. з. держ.), буде допущена до виконуваня заводу фармацевтичного.

3. Ліцеальне свідочтво зрілости управління на підставі рішення мінїст. просвіти з дня 21. листопада 1903 ч. 38533 до здаваня іспиту на учительку стенографії до шкіл державних.

4. По зложеню матури ліцеальної має право абітурієнтка або безпосередно зголоситись яко екстерністка до матури семінаричної або по одворічнім доповненю фахового образования в п. к. семінариях учительских на послідних курсах. При тім звертаємо увагу, що по думці розпорядження п. к. міністерства просвіти з дн. 12. грудня 1905. ч. 41.640 кандидатки такі не здають ані письменного ані устного іспиту з тих предметів, котрих знанє є вказанє на свідочтві зрілости, узисканім в ліцею; натомість мусять здавати з гігієни шкільної, педагогіки і дидактики. Іспит зі соматології відпадає цілком. Зі співу, музики і робіт жіночих здає кандидатка лише тоді, коли пота зі співу або робіт на ліцеальнім свідочтві зрілости не є що найменше „вдоляюча“.

Ноти з прочих предметів просто переписує ся з одного свідочтва в друге.

5. Учениці, що скінчили з добрим поступом чотири класи ліцеальні, мають право на підставі рішення п. к. міністерства торговлі з дня 26. жовтня 1902 бути допущеними, так само як учениці, що скінчили два літа учит. семін., до практики яко аспірантки або уряднички помічницї при почті і телеграфах.

Деякі родичі учениць заявили бажанє, щоби їх дітям через відповідне доповняюче приготівленє наукове дати також можливість опісля приступити яко екстерністкам до іспиту зрілости в гімназії. Сповняючи волю тих П. Т. Родичів, Виділ Інститута справді увів у своїй школі за дозволом кр. ради шкільної попра науку в ліцею також курс науки язика латинського і грецького. Науку мови латинської подавано у нас вже через три послідні роки. В році минувшім була уведена для тих учениць також наука мови грецької. По доповненю ліцея до числа шести клас зорганізує Виділ окремих дволітний гімназійальний курс допов-

нюючий в цілі приготівленя учениць до складаня іспиту зрілости в гімназії. В сїм часі довершити ся і докінчити ся наука класичних язиків, почата вже підчас науки в ліцею, як також будуть доповнені матеріали наукові прочих предметів, о скільки вони в плані: обох шкіл, ліцея і гімназії, рижнять ся.

Число учениць нашої школи росте з року на рік. Тож Виділ, уповажнений рішенням загальних зборів з 12. жовтня 1906, приступив в біжучім році до будови нового, двоповерхового будинку шкільного; будинок сей стане в огороді і мурованим, критим і оґріваним коритарем буде безпосередно лучити ся з будинком старим. Новий будинок є виключно призначений на комнаты шкільні для 7 клас ліцея та буде змстити простору домашню каплицю, кабінети зоологічний і фізикальний та класи для дволітного курсу підготовляючого до іспиту зрілости в гімназії, — загалом 17 убікацій.

Школа тая, здвигнена коштом 130.000 К побудована з увагою на найдальше ідучі вимоги гігієни і вигоди (комнати шкільні 6-80 м. широкі, 8-05 м. довгі, водопроводи, центральні оґріваня, відповідна і даюча ся регулювати вентиляція) буде з початком р. шк. 1907-8. віддана до ужитку.

На будову і уладженє Інститута не жалувано великого накладу грошей, щоби его поставити на висоті гігієни і вигоди біжучої хвилі. Також побільшено значно надзорчий персонал.

Інститут удержує також пенсіонат (інтернат) виключно для своїх учениць. Задачею сего пенсіонату є улекшити замісцевим родичам поміщенє дівчат та повести і поза школою їх вихованє в дусі реліґійно-моральнім та в наводнім напрямі.

Письменні зголошеня належить посилати на адресу Виділу „Руского Інститута для дівчат“ в Перемишлі, найдальше до 25. серпня 1907 р., причім звертає ся увагу, що тільки зголошеня надіслані в реченці, будуть узягднені, тому що вже тепер увійшло значне число зголошень.

Вписи до ліцея відбудуть ся в днях 1. і 2. вересня 1907 р., а вступні іспити до класи приготівляючої і до I класи ліцеальної (вимоги як до I класи гіми.) дня 4. вересня 1907. Вступні іспити до висших клас між 4. а 10. вересня.

Від Виділу Товариства „Руский Інститут для дівчат“ в Перемишлі:

О. Мирон Подольський, предісатель виділу,
Северин Зарицький, директор ліцея.

Телеґрами

з дня 5. серпня 1907.

Ішль. Князь Фердинанд болгарский приїхав ту в суботу о 7. год. вечером. Вчера перед полуднем приняв цїсар князя на одностодинний авдїєнції, а потім ревізитував князя і був у него пів години. Князь бур потім на родиннім обіді у цїсаря а по обіді відїхав.

Лондон. Times доносить, що Туреччина вислала до грецького правительства остро ноту в справі грецьких ватаг розбишачких в Македонї.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстуської і Косцюшка у Львові.

Приїхали 3. і 4. серпня: Яр. Лібаль з Праги, Л. Сальцман з Сокала, Мих. Ріпецький з Бучача, о. Йос. Логинський з Володимирець, о. Яр. Лучаковский з Орави, Ів. Жаровский з Романівки, Вол. Бирчак з Дрогобича, Ом. Констанкевич з Горлиць, Вас. Баранік з Заліщик, Гор. Рожанський з Романова, Ем. Пеліпякова з Камієнки стр., Ів. Будний з Жовкви, Юл. Костривська з Ярослава, Евг. Миронич з Борщева, Вол. Ремеза з Радомисля, Ів. Степович з Ясла, Мар. Гемен з Брухович, др. Могильницький з Сокала, П. Нізьолкова з Ясла, о. Теод. Леонтович з женою з Зашкова.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 1. до 15. серпня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представлєнє. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартисні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійш зарлджєнє. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Рашева	7:20	9:45	—	8:40	2:31
Підволочиск	—	—	1:10	—	—
Черновець	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:45	—	12:20
Станіславова	5:55	—	—	—	—
Коломїя	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Пустомит	7:29	11:40	3:51	9:40Н	10:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любіня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:50Н
Рава рускої	7:10	12:40	4:0	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:25	10:10Н
Брухович	7:10	12:40	1:4	4:50	8:20
Брухович	10:05Н	—	3:2	5:30	9:35П
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	—	7:20	12:4
Рашева	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:4
Черновець	—	—	—	—	2:51
Станіславова	—	—	—	5:30	—
Коломїя	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:23	6:25	11:30
Пустомит	7:30	10:45Н	1:26	6:25	10:30
Самбора	6:00	9:05	4:30	—	10:51
Любіня	6:0	9:05	2:10Н	4:30	10:51
Рава рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35Н
Янова	6:58	9:15	1:35Н	3:5	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34П
Брухович	9:05Н	12:41Н	3:45	7:10	11:35Н
Зимної води	3:45	8:40	4:05	7:20	11:05

ЗАМІТКА: Поспінші поїзди печатані товстим друком. — Поїзди ідучі лише в неділі і сьвята означені †. — в неділі і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділі і сьвята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.